

IŠ VISO PASAULIO

- SUTARTIES ITALIJAI projektas šiandien Paryžiaus taikos konferencijoje bus balsuojamas plenumo. Debatai dėl sutarties projekto jau beveik baigti. Šiandien dar kalbės Sov. Rusijos ir Norvegijos atstovai. Vakar galutinai nustatytos reparacijos Albanijai, Abisinijai ir Graikijai. Taip pat vakar savo paskutiniuosius pareiškimus dėl sutarties su Italija plenumo padarė D. Britanijos, Prancūzijos, Jugoslavijos, Belgijos, Lenkijos, Čekoslovakijos atstovai. Bevinas savo kalboje nurodė, jog vienybė yra buvusi pergalės pagrindas, todėl tebūna ji ir taikos pagrindas. Toliau Bevinas pabrėžė, kad Anglija Trieste neturinti jokių interesų. Jis užginčijo, kad siekiama Trieste padaryti Anglijos atsparos punktu ir drauge pabrėžė, kad sutartis Italijai nesanti per kieta. Jugoslavija jis išpėjo, kad ji nedarytų tos ekspansyvinės klaidos verždamosi į Trieste, kaip kad darė italai siekdami Piumės. D. Britanija

iš Trieste, įvedus ten naująjį statutą ir PST nutarus, savo dalinius atitrauks. Žymiausių konferencijos dainėjimu Bevinas taip pat laikas F. Tirolio klausimo išsprendimą. Sveikino taip pat nutarimą Italijos kolonijų klausimą atidėti vieniems metams. Didž. Britanija yra pasiryžusi užkirsti kelią El-Alameino pasikartojimui ir įvykiams 1941-44 metais. Italija, kaip seniau taip ir dabar, vėl galės būti žydyti šalis. Tik ne Mussolinio "žydėjimas" turi pasikartoti, bet laisvės ir inteligencijos. Italija vėl galės užimti vietą taiko mylinčių tautų tarpe. Po to kalbėjęs Bidault pabrėžė skirtumą Italijos padėties nuo vokiečių, kurie esą amžini Prancūzijos priešai, gi Italija yra taiko mylintis kraštas. Ji pati nusikratė fašizmo ir prisidėjo prie bendros sąjungininkų kovos. Dėl to Prancūzija savo reikalavimus Italijai yra sušvelninusi. Jugoslavija savo pretenzijas į Trieste taip pat turėtų sunderinti. Spaakas, kritikuodamas konferencijos ir keturių ministrų darbą, pabrėžė, jog pasiūlymai buvo patiekti tokio būdu, kad mažosios tautos nieko negalėjo savo praveisti. Sutartis Italijai esanti kieta, ypač ekonominiu atžvilgiu. Dr. Kardeli pareiškė, kad anglai-amerikiečiai siekia, jog gubernatorius būtų diktatorium, o ne administratorium. Jis taip pat išpėjo, kad plenumui priėmus Trieste ir Jugoslavijos-Italijos sienų sprendimą kaip jis patiektas komisijos, Jugoslavija sutarties Italijai nepasirašys. Lenkijos atstovas siūlė pakeisti Trieste statutą ir sienas Jugoslavijos naudai. Caldaris vėl buvo iškėlęs Graikijos pretenzijas į šiaurinį Epyrą, tačiau Molotovui išikišus jis savo reikalavimą atsiėmė.

- ŽEMIEJI RŪMAI, baigę atostogas, vakar susirinko pirmojo posėdžio ir antruoju skaitymu priėmė atominę energiją tvarkyti įstatymą. Min. pir. Attlee ta proga pasakymoje kalboje nurodė, jog atominės energijos kontrolės sistema esanti jau išdirbta Jungtinių Tautų. Gamybės paslaptis turinti būti išlaikyta kol to reikalaus pasaulio saugumas. Suvalstybinant atominės energijos šaltinius D. Britanija garantuos savo saugumą ir susidarys laisvas rankas moksliniams tyrimams. Įstatymas priimtas pritariant ir darbiečiams ir konservatoriams.

- B. BARUCH, nuolatinis JAV atstovas atominės energijos komisijai, vakar dar kartą patvirtino, jog atominės bombos būsiančios sunaikintos, jei pasaulis susijungs bendru saugumo paktu. Toliau Baruchas kritikavo Sov. Sąjungą dėl jos nusistatymo ir laikymosi atominės energijos kontrolės klausimu.
- DUNOJAUS KONFERENCIJON telegramomis jau esančios pakviestos višos suinteresuotos valstybės. Sov. Sąjunga konferencijoje dalyvauti atsisakė.
- GRAIKIJA paprašė D. Britanijos ginklų ir amunicijos, kas esą reikalinga išlaikyti krašte ramybę ir tvarką. D. Britanijos dalinių atitraukimas taip pat esąs atidėtas. Tuo tarpu esą galima nustatyti tikslios datos kada jie vėliau būsia galima atitraukti. Šis klausimas vakar buvo iškiles Anglijos ėm. Rūmuose. Maskvos radijas užvakar Graikijos padėtį apibūdino kaip kritišką. Karaliui grįžus, kaip ir buvo laukiama, sustiprėjusi reakcija. Monarchistai esą provokuoja susidūrimą tarp Graikijos ir jos kaimynų. Pagrindinė priežastis dėl susidariusios padėties ir reakcijos kilimo yra anglų kariuomenės buvimas krašte. To komentatoriaus pareiškimu, "N.Y. Herald Tribune" pranešęs, kad į Graikiją iš Art. Rytų anglai yra permetę naujų dalinių ir pažymėtina yra tai, kad į Solonikus. Graikijos reakcija rengianti naują tarptautinę provokaciją ir kurianti tvinkstančią atmosferą. Pagal DNZ X.7, einant dar iki šiol nepatvirtintais pranešimais iš Atėnų, Sov. Sąjunga artimiausiu laiku nutrauksianti diplomatinius santykius su Graikija. Iki šiol sovietų pasiuntinybė, panašiai kaip ir jugoslavų, buvo vedovaujama vieno valdininko, nes pasiuntiniai po tautos apsisprendimo buvo išvykę. JTO yra laukiama graikų skundo prieš Jugoslavią dėl rėmimo Makedonijos sukilėlių.
- TAIKOS PASTŪLYMĄ, kaip patvirtino amerikiečių taikos tarpininkas gen. Marshall, kinų komunistų vadas gen. Čenlai atmetė. "Tuo tarpu kai kinų komunistų daliniai slenka pirmyn prie provincijos sostinės Hope-Faoting pagal geležinkelio liniją Peiping-Hankau, vyriausybės daliniai artėja prie Kalgano" /DNZ, X.7/.
- PALESTINOJE visa policija šiandien yra parengty, nes laukiama naujos teroro aktų bangos. Visi keliai į Jeruzalę esą minuoti. Vienas britų kariuomenės sunkvežimis vakar išlėkęs į orą. Žuvę 2 kariai. 5 minos esančios surastos parengtos pasikėsitimui prieš aukštąjį komisarą Sir Cunningham. "Jewish Agency" ir žydų tautinės tarybos atstovai užvakar pasmerkė teroristus, kurie dieną prieš tai nužudė vieną britų lakūną. Per tikrinimą Jeruzalės žydų kvartale suimti 4 žydai.
- Į BASRĄ, kaip Maskvos radijas pranešė, jau esą atgabenta 80.000 britų karių.
- TRŪKSTĄ DARBININKŲ britų pramonėj, - sakoma metiniame Anglijos prof. sąjungų pranešime, - lygiai taip pat stokoja geros organizacijos. Be to, tame pat pranešime siūloma vėl įvesti 40 valandų darbo savaitę. Anglų pramonė, kaip pareiškė pramonės min. Shinwell, dėl anglų stokos esanti pavojuje. Jis kvietė apriboti suvartojimą. Kaip širyt-teko nugirsti, Anglija darbams išigabensianti atitinkamą skaičių estų, latvių ir lietuvių.
- NURNBERGE NUTEISTŲJŲ malonės prašymams apsvarstyti Kontr. Taryba susirenka šiandien. Gen. Mc Narney jau vakar atvyko į Berlyną. Iki vakar vakaro buvo gauta tik Bormanų, Rosenbergo, Schiracho, Fricko ir SS malonės prašymai. Išteisintąjį v. Papeną ir Schirachą Austrijos vyriausybė nutarė paprašyti perduoti Austrijai teisti. Würtembergo entnacifikacijos ministeris pareiškė, kad Schachtas būsias teisiamas laiko vieno mėn. Iki to laiko jis bus laikomas kalėjime.

PARYŽIAUS KONFERENCIJOS darbus vertindamas amerikiečių laikraštis "N.Y.Herald Tribune" savo X.3 numeryje apibūdina taip: "Skirtumai nesumažėjo ir didžiąsias problemas sugražins keturiems didiesiems iš kur jos atėjo... Praktiškais akimis žiūrint, Paryžiaus arba, kaip ją paprastai vadina, taikos konferencija jau pasibaigė. Iki penktadienio nakties politinės, ūkinės ir karinės komisijos pabaigs savo darbus, o šeštadienį 21 valstybė pradės dešimt dienų nagrinėti komisijų pranešimus, kuriuos pasibaigs pasiūlymai keturių didžiųjų užs.reik.min.tarybai dėl sutarčių sudarytinų su Italija, Padunojo valstybėmis ir Suomija. Bet jau aišku, kad konferencija nieko kito nebus nuveikusi kaip tik buvusi plotmė, nuo kurios buvo dėstomos įvairios politinės ir ūkinės nuomonės. Skirtumai neišnyks nė nesumažės ir didieji klausimai sugrįš atgal keturiems didiesiems, iš kur jie atėjo. Pirmutinis iš jų - būsimoji siena tarp Italijos ir Jugoslavijos ir grėta šio - siūlomasis Triesto laisvosios teritorijos administravimo statutas. Čia dėl jugoslavų užsispyrimo vykusio išsprendimo nepasiektas ir iš to išeis greičiausiai ilga anglų-amerikiečių karinė okupacija. Antras iš jų - ilgas sąrašas ūkinių problemų, iškilusių dėl Sov.Sąjungos noro viešpatauti Balkanuose ir dėl tolygaus JAV, Anglijos ir Prancūzijos nusistatymo palikti sritį atvirą visiems JTO nariams. Šiaip ar taip reikia laukti nepavyksiančias problemas išspręsti. Reikia suprasti, kad tai, iš tikrųjų, nebuvo taikos konferencija. Jai niekad nebuvo numatyta kita, kaip tik būti proga silpalesnėms valstybėms pareikšti savo nuomonės dėl sutarčių projektų išdirbtų keturių didžiųjų. Tos nuomonės dabar jau išklaustos. Tik nedaug tebuvo priimta, o daugumas atmesta. Bent buvo tikimasi, kad kitos 17-delegacijų padės keturių didžiųjų sutarties dėl dalykų, dėl kurių jie išsiskyrė, kai jie dirbo užs.reik.min.taryboje. Tur būt buvo per daug laukta. Joms nepavyko ir atsako dėl šio nepavykimo JAV, Anglija, Prancūzija ir sovietinė Sąjunga. Padėtį tegalima išgelbėti tik tada, jei taryba sėdės iki bus surašytos galutinės sutartys. Be viso šito, galima pažymėti du dalykus: 1/taiką mūsų laikais tegalima sukurti ir išlaikyti tik su keturių didžiųjų sutartimo pagalba, 2/šio sutarimo nepaprastai sunku pasiekti, matant nepasitikėjimą ir priešingumą iš sovietinės Sąjungos iš vienos pusės ir JAV, Anglijos ir Prancūzijos iš antrosios. Priežastys aiškios. Seniai buvo nustatyta taisyklė, kad taikos sutartis turi surašyti didžiosios valstybės ir buvo sulygta, kad nutariama bus vienu balsu. Su šitokiu pagrindu bet kuris tarybos narys gali paneigti bet kurią sutartį arba bet kurią sutarties dalį, atsisakydamas ją priimti. Tai buvo veto teisė, bet ji tepripažino tik faktą, kad bet kuri didžioji valstybė galėtų vykdyti tą pačią teisę atsisakydama ratifikuoti sutartį, kuri nebuvo priimta visais balsais. Dirbdama pagal šiuos bendruosius principus užs.reik.min.taryba prieš 13 mėnesių Londone pradėjo savo pastangas išdirbti sutartims Italijai, Rumunijai, Bulgarijai, Vengrijai ir Suomijai. Ji nenuėjo toli. Ji vėl susirinko Maskvoje gruodyje ir dukart Paryžiuje šį pavasarį ir vasarą, išdirbdama sutarčių projektus, kuriuose buvo skirtumų dėl 26 didžiųjų ginčijamų dalykų. Tuo tarpu liepos 29 susirinko ir taikos konferencija nagrinėti projektus. Tai būtų buvusi proga susitaikinti. To vietoj čia tebuvo tik priemonė keturių didžiųjų nesutarimams išgarsinti. Dabar bendruoju sutarimu konferencija turi pasibaigti spalio 15 d. Šiuo metu 21 valstybė duos savo pastebėjimus dėl kiekvieno dalyko ir šie pasiūlymai eis į tarybą galutinio išsprendimo reikalui. Bet taryba neprivalo priimti konferencijos pasiūlymų, todėl ji vėl sėdės už to paties stalo sprendama tuos pačius dalykus, su kuriais ji susidūrė prieš susirenkant taikos konferencijai. Ir paskui, jei nepasireikš didesnio taikingumo dvasia, vėl kartosis ginčai ir nesutarimai..."

VIETOS ŽINIOS

- **VAIKŲ PARALIŽO LIGA** yra pasirodžiusi Kemptene ir mūsų kolonijoje. Kadangi ji yra užkrečiama, todėl Unros vadovybei šakius kultūros ir švietimo reikalams komiteto narys paskelbė tokias saugumo priemones: 1/vaikų darželio veikimas nuo X.8 sustabdomas; 2/pradžios mokykla ir gimnazija veikia ir toliau ir jas lanko tik bendrabutyje gyvenantys mokiniai. Mieste gyvenantiems mokyklos lankyti uždrausta; 3/visiems bendrabutyje gyvenantiems mokyklinio amžiaus vaikams ir jaunimui draudžiama išeiti iš bendrabučio rajono, o gyvenantiems mieste - lankytis bendrabutyje ir viešuosiuose gyventojų suėjimuose; 4/gyvenantiems Wies gt.Nr.2 draudžiama išeiti iš namų iki X.22, o kolonijos gyventojams draudžiama ten lankytis.

- **STOVYKLOS GYVENTOJŲ VAIKUS** 0-17 metų, nelankančius mokyklų ir vaikų darželio, prašoma kasdien punktualiai 16 val. atvykti į ambulatoriją dezinfekcijai prieš pasirodžiusią vaikų paraližo epidemiją.

- **CHORO REPETICIJOS** šandien 20 val. moterų balsams, 21 val. vyrų.

- **MŪSŲ ŠACHMATININKAI** šeštadienį žais su Kempteno vokiečių šachmatininkais. Kempteno vokiečių šachmatininkai yra susiorganizavę į savo klubą ir yra pajėgus vienetą, todėl mūsų šachmatininkai turės nelengvą kovą. Mūsų šachmatininkus atstovaus: Paškevičius, Guobys, Šileikis, Adomaitis, Janulevičius, Stanevičius, Saudargas, Jakševičius, Kazakevičius ir Sirutis. Turnyras įvyks šeštadienį "Schiff" kavinėje prie rotušės 18,30 val.

- **"VALYMO-BANGA" RUSIJOJE** - tokia tema rašo "Rheinischer Merkur" /Nr.57, IX.27/, kur sakoma: "Oficialus rusų komunistų partijos propagandai ir agitacijai "Kultūra ir Gyvenimas" išanginiame straipsnyje iškelia sunkius priekaištus prieš daugelį sovietų laikraščių, kurie kaltinami, kad jie ne iš pagrindo analizavo internacionalinę raidą ir skaitytojus nepakankamai informavo apie sovietų, taip pat kitų kraštų politiką. Vyriausybės organas "Izvestija", "Pravda" ir prof.sąjungų laikraštis "Trud" turi, kaip sakoma išanginiame, menkai organizuotą informacijos tarnybą, jei tuo jau neišstengia pasakyti savo nuomonės dėl svarbiausių įvykių su reikalinga analize ir komentarais. Ypač "Izvestija" kaltinama "neatleistinu nesugebėjimu": Ko skaitytojas savo laikraštyje ieško, tai esą apžvalga klausimų, kuriais esanti interesuota rusų užsienio politika, lygiai taip pat pažinimo tarptautinės reakcijos puolimų prieš Rusiją ir taiką. Dėl tų apgailėtinų apsilaidimų esanti kalta redakcijos komisija, kuri vengianti pareikšti asmeninę nuomonę ir pasitenkinanti tuo, kad išspausdina Tasso pranešimus ir kitus oficialius pareiškimus. Stinga taip pat straipsnių apie pokario ūkį ir apie padėtį Amerikoje, Anglijoje ir kituose kraštuose. "Gal būt", sakoma toliau; "nieko nesupranta "Izvestijos" redaktoriai apie tuos klausimus. Ne geriau jie yra informuoti ir apie vidaus politiką, apie įvykius Rusijoje ir apie pramonės mokslo pažangą. Tų didelių laikraščių straipsniams, atrodo, stinga propagandinės medžiagos; autoriai neišstengia paaiškinti Markso ir Lenino teorijų. Jiems stinga idealizmo ir politinio proto".

- **ISPANIJA**, kaip iš Muncheno pranešama, parduodanti JAV 100 tonų sidabro. Su D.Britanija taip pat vedamos derybos. Ispanija tai daranti dėl to, kad jos ūkinė padėtis esanti pasunkėjusi; nes kviečių derlius esąs žymiai menkesnis negu buvę tikėtasi.

- **LENKŲ GRAŽINIMAS** paskutiniu metu esąs patrigubėjęs.